

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/20/2025
Identifikačné číslo spisu: 5923010218
Dátum vydania rozhodnutia: 24.04.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:5923010218.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a Mgr. Michala Polláka v trestnej veci obvineného A. D. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 24. apríla 2025 v Bratislave dovolanie obvineného A. D. podané prostredníctvom jeho obhajcu Mgr. Juraja Jančígu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. júla 2024, sp. zn. 1To/17/2024, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného A. D. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 18. decembra 2023, sp. zn. RK-1T/33/2023, uznal obvineného A. D. za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 13. decembra 2022 v čase o 08:45 h na chodbe oddielu X C. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v K. (ďalej len „ÚVTOS K.“) po predchádzajúcej verbálnej a fyzickej roztržke fyzicky napadol poškodeného J. V., nar. XX. H. XXXX v L., bytom L. XXX/XX, J. - J., toho času vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS K. tak, že ho polial v oblasti hlavy, krku a chrbta horúcou vodou z rýchlovarnej kanvice, a tým mu spôsobil viacpočetné popáleniny tela, konkrétne tváre vľavo na ploche 5x8cm, šije na ploche 10x15 cm, hrudnej steny vpredu vľavo na ploche 20x20 cm, chrbtovej časti hrudníka na ploche cca 45x30 cm, oboch ramien na ploche cca. 20x20cm, ľavej hornej končatiny až po zápästie a popáleninu v oblasti ramennej kosti vpravo na ploche 10x15 cm, pričom tieto zranenia si vyžiadali lekárske ošetrenie poškodeného s narušením jeho obvyklého spôsobu života a dobou liečenia v trvaní 18 dní.

Za to súd obvinenému uložil podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., za použitia § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť zaplatiť poškodenému Y. B. J., a. s., pobočka V., J. XXXX, XXX XX V., IČO: XX XXX XXX, škodu vo výške 1.106,24 Eur.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal obvinený A. D. v zákonom stanovenej lehote odvolanie, o ktorom Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 30. júla 2024, sp. zn. 1To/17/2024, rozhodol tak, že postupom podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Dňa 9. októbra 2024 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručené písomné podanie obvineného formálne označené ako Dovolanie. Vzhľadom na skutočnosť, že obvinený nepodal dovolanie prostredníctvom obhajcu, okresný súd obvinenému stanovil lehotu 14 dní od doručenia výzvy na preukázanie zárobných a majetkových pomerov za účelom rozhodnutia súdu o jeho prípadnom nároku na bezplatnú obhajobu, resp. na podanie dovolania prostredníctvom zvoleného obhajcu. V nadväznosti na preukázanie zárobných a majetkových pomerov bol obvinenému ustanovený obhajca Mgr. Juraj Jančiga, prostredníctvom ktorého podal dňa 20. marca 2025 kvalifikované písomné dovolanie spĺňajúce všetky náležitosti predpokladané ustanoveniami § 372 a nasl. Tr. por., v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. g) a písm. i) Tr. por., a sice:

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu;
- hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,
- rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom;
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený v intenciách dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. namietal, že v dôsledku jeho zlého zdravotného stavu, ktorý súdu deklaroval a na preukázanie ktorého súdu predložil príslušné lekárske správy a potvrdenia, mu nebolo umožnené v plnej miere vykonávať svoju obhajobu tak, ako to predpokladajú príslušné ustanovenia § 34 Tr. por. Uvedené zásadné porušenie práva na obhajobu sa podľa názoru obvineného vzťahuje tak na prípravné konanie, ako aj na konanie na okresnom a krajskom súde a takýto nedostatok nie je odstránený ani ustanovením obhajcu. Taktiež namietal, že v priebehu konania žiadal o dôverníka a následne aj o poskytnutie právnej pomoci formou Centra právnej pomoci, pričom oba inštitúty boli odmietnuté bez uvedenia náležitých dôvodov. Mal za to, že až do času rozhodnutia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o jeho žiadosti o zrušenie rozhodnutia podľa § 363 Tr. por. malo byť konanie prerušené, k čomu nedošlo.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por. obvinený namietal vykonanie verejného zasadnutia na krajskom súde v jeho neprítomnosti, hoci v konaní predložil lekárske správy, z ktorých vyplýva, že jeho zdravotný stav mu účasť na konaní pred súdom neumožňoval. Mal za to, že už len samotná práceneschopnosť a vystavenie potvrdenia o jej trvaní sama o sebe preukazuje, že jeho zdravotný stav mu nedovoľoval dostaviť sa a zúčastniť sa verejného zasadnutia a k jeho vykonaniu v jeho neprítomnosti nedal výslovný súhlas.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. obvinený uviedol, že súd vykonal dôkazy len za účelom dokázania jeho viny, ale nevykonal dôkazy a postup, ktorý navrhoval na preukázanie svojej nevinu. Mal za to, že počas prípravného konania mala byť jeho vec spojená s trestným konaním vedeným pod ČVS:ÚVTOS-4/19-RK-2023, nakoľko tento skutok sa stal v súbehu, resp. počas dokazovania so skutkom vedeným pod sp. zn. RK-1 T/33/2023 a počas obvinenia jeho osoby. Uviedol, že uvedené konania mali byť zlúčené, nakoľko sa stali v ústave na výkon trestu odňatia slobody a vo vzájomnej väzbe spolu súvisia, nakoľko skutok vedený pod ČVS:ÚVTOS-4/19-RK-2023 sa stal ako forma odplaty za skutok vedený pod sp. zn. RK-1T/33/2023. Súd však takúto žiadosť bezdôvodne odmietol a vôbec neskúmal, akým spôsobom sú tieto konania prepojené a aký význam majú v otázke jeho viny a posúdenia celého skutku.

Čo sa týka naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., obvinený mal za to, že súd skutok nesprávne právne posúdil, keď jeho konanie nepodradil pod krajnú núdzu, príp. nutnú obranu v zmysle § 24 a § 25 Tr. zák., ale toto konanie právne posúdil ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. Uviedol, že k vyliatiu zvyšného obsahu kanvice nedošlo, jeho obrana spočívala len v jednom obliatí, a preto pokiaľ jednému obliatiu súd priznáva konanie v krajnej núdzi, resp. nutnej obrane, potom nie je možné hovoriť o spáchaní trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. Obvinený ďalej namietal účelovosť výpovedí svedkov a nedostatočné zistenie skutkového stavu a mal za to, že na základe vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že sa dopustil konania, ktoré sa mu kladie za vinu.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením krajského súdu, ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon, a to v neprospech obvineného, súčasne podľa § 386 ods. 2 Tr. por. uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Ružomberok (ďalej len „prokurátor“) podaním z 27. marca 2025 konštatujúc nenaplnenie obvineným uplatnených dovolacích dôvodov. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. mal za to, že v konaní nebola predložená žiadna lekárska správa, z ktorej by vyplývalo, že zdravotný stav obvineného mu neumožňuje účasť na úkonoch trestného konania, resp. z ktorej by vyplývalo, že by obvinený trpel chorobou, ktorá mu znemožňuje alebo spôsobom priechiacim sa účelu trestného konania zásadne sťažuje účasť obvineného na úkonoch trestného konania. Navyše pri všetkých výsluchoch obvineného a vykonávaní ostatných dôkazov bol prítomný jeho obhajca ako osoba znalá práva zastupujúca jeho záujmy. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por. prokurátor poukázal na odôvodnenie uznesenia krajského súdu, ktorý sa dostatočne vysporiadal s otázkou neúplného ospravedlnenia neúčasti obvineného na verejnom zasadnutí. Pokiaľ ide o obvineným uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. mal za to, že všetky dôkazy boli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom a v konaní nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa pripojenia inej trestnej veci (ČVS: ÚVTOS-4/19-RK-2023) k predmetnému konaniu prokurátor uviedol, že v danom prípade neboli splnené podmienky na spojenie týchto trestných vecí v zmysle § 18 ods. 1 Tr. por. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. mal za to, že skutok ustálený v rozsudku okresného súdu, ktorý nebol žiadnym spôsobom modifikovaný rozsudkom krajského súdu, nedáva žiadnu možnosť uvažovať o konaní odsúdeného ako o konaní v krajnej núdzi alebo v nutnej obrane. Skutok obvineného bol v súlade so zákonom právne posúdený ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., pričom popis skutku obsahovo vyjadruje naplnenie všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu. Nesúhlas obvineného s vyhodnotením vykonaných dôkazov považoval za námietku nesprávneho zistenia skutkového stavu.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného A. D. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Dňa 17. apríla 2025 bolo dovolanie obvineného A. D. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom riadne predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na konanie a rozhodnutie.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň, ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť

na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, a nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať v intenciách Trestného poriadku len odvolací súd [§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.]. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inšancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. považuje najvyšší súd za nevyhnutné zdôrazniť, čo v rámci svojej rozhodovacej činnosti notoricky opakuje, a síce pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je nevyhnutné, ako aj napokon zo samotnej dikcie Trestného poriadku vyplýva, aby zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné. Inými slovami povedané, nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu, resp. porušenie práva obvineného na obhajobu s akoukoľvek intenzitou, zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Pri samotnom posudzovaní, či v konkrétnom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétného prípadu a tieto individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach, vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Zásadné porušenie práva na obhajobu, podmieňujúce naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., však nemožno odvíjať od iného hodnotenia dôkazov obvineným v porovnaní s tým, ako to vo veci vykonali príslušné súdy, ktorých skutkové zistenia a závery sú pre dovolací súd záväzné (nepreskúmateľné). Porušenie práva na obhajobu nemôže byť odôvodnené tým, že súdy, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., vyhodnotili dôkazy odlišným spôsobom, ako je predstava obvineného.

Vo vzťahu k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., obvinený namietal, že v dôsledku jeho zlého zdravotného stavu, ktorý súdu deklaroval a na preukázanie ktorého súdu predložil príslušné lekárske správy a potvrdenia, mu nebolo umožnené v plnej miere vykonávať svoju obhajobu

tak, ako to predpokladajú príslušné ustanovenia § 34 Tr. por.

Dovolací súd po preštudovaní spisového materiálu nezistil žiadne skutočnosti svedčiacie o tom, že by v priebehu celého trestného konania došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu. Jeho právo na obhajobu bolo v priebehu trestného konania zachované, pričom obvinený mal možnosť zúčastňovať sa pojednávani a uplatňovať svoje práva či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu a toto svoje právo v priebehu konania aj aktívne využíval. Obvinený v prípravnom konaní ani v konaní na okresnom súde na svoj zdravotný stav, ako prekážku brániacu mu v uplatňovaní jeho procesných práv a účasti na úkonoch trestného konania, nepoukazoval. Vo vzťahu ku konaniu na krajskom súde obvinený námietky smerujúce k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. zjavne odvodzoval od samotného faktu vykonania verejného zasadnutia odvolacím súdom v jeho neprítomnosti. V tejto časti dovolania obvinený stotožňoval uvedený dovolací dôvod s dovolacím dôvodom upraveným v § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por.

Pre správnu subsumpciu uvedenej námietky obvineného dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že vzťah týchto dvoch dovolacích dôvodov upravila ustálená súdna prax tak, že ustanovenie § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por. je v pomere špeciality k § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., keďže obsahom práva na obhajobu, ktoré je prvkom spravodlivého procesu, je aj možnosť obvineného osobne a prostredníctvom obhajcu vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam kladeným mu za vinu a k dôkazom o nich, resp. vznášať námietky proti prvostupňovému rozsudku na odvolacom súde a odňatie takej možnosti vykonaním hlavného pojednávania alebo na odvolacom súde verejného zasadnutia bez prítomnosti obvineného, ak pre taký postup neboli splnené zákonné podmienky, napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por., pretože taký nezákonný postup v sebe zároveň zahŕňa aj zásadné porušenie práva na obhajobu a v takom prípade neprichádza do úvahy záver o naplnení dovolacieho dôvodu aj podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (k tomu primerane R 6/2011).

V súvislosti s touto námietkou dovolací súd zo spisu zistil, že obvinený bol o termíne verejného zasadnutia konanom 30. júla 2024 o 9.00 hod. krajským súdom riadne upovedomený, čo vyplýva z doručenky na č. l. 402 spisu. Súčasťou upovedomenia obvineného o verejnom zasadnutí, ktoré obvinený prevzal 25. júna 2024, bolo aj podrobné poučenie o tom, ako má obvinený postupovať v prípade, ak bude ospravedlňovať svoju neúčast' zo zdravotných dôvodov (č. l. 406). Obvinený bol poučený, že v prípade ospravedlnenej neúčasti na úkone orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu zo zdravotných dôvodov je povinný predložiť vyjadrenie ošetrujúceho lekára, že mu zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone, bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby. Obvinený 29. júla 2024 zaslal súdu prostredníctvom svojho obhajcu odpis potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti vystavenej MUDr. F. D., všeobecnou lekárkou pre dospelých 26. júla 2024, s uvedením práceneschopnosti od 9. júla 2024 a nejednoznačný súhlas s prejednaním veci v jeho neprítomnosti. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí vyplýva, že predseda senátu oboznámil predmetné podania obvineného (ktoré boli doručené krajskému súdu aj poštou v deň konania verejného zasadnutia) s tým, že konštatoval, že ospravedlnenie obvineného nie je kompletne, nakoľko neobsahuje vyjadrenie ošetrujúceho lekára, že mu jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na úkone a z tohto dôvodu nežiadal ani o odročenie hlavného pojednávania.

Dovolací súd po posúdení uvedených skutočností a obsahu súvisiaceho spisového materiálu musí skonštatovať, že predmetné verejné zasadnutie vykonal krajský súd v neprítomnosti obvineného v súlade s Trestným poriadkom. Obvinený síce ospravedlnil svoju neúčast' na verejnom zasadnutí zo zdravotných dôvodov, k čomu predložil potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, avšak nepredložil vyjadrenie ošetrujúceho lekára, podľa ktorého mu zdravotný stav neumožňuje účasť na danom úkone bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu alebo z dôvodu nebezpečenstva rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby. Za takého stavu preto treba považovať za plne odôvodnené rozhodnutie súdu vykonať verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti v zmysle § 293 ods. 5 Tr. por. Pokiaľ obvinený nevyužije svoje zákonné oprávnenie podľa Trestného poriadku (právo zúčastniť sa verejného zasadnutia), resp. si nesplní zákonnú povinnosť predložiť

vyjadrenie ošetrujúceho lekára k svojmu zdravotnému stavu, o čom bol riadne poučený, nemôže sa následne dovolávať toho, že postupom súdu bolo porušené jeho právo na obhajobu.

S odkazom na uvedené dôvody musel dovolací súd konštatovať, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por. nebol naplnený.

Za nedôvodnú považoval dovolací súd tiež námietku obvineného týkajúcu sa odopretia práva na sprievod dôverníka, keďže Trestný poriadok právo na sprievod dôverníka priznáva v trestnom konaní len poškodenému. Taktiež odmietnutím poskytnutia právnej pomoci formou Centra právnej pomoci nedošlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu, nakoľko obvinený bol počas celého konania kvalifikovane zastúpený svojím obhajcom. Ako nedôvodnú vyhodnotil najvyšší súd aj námietku obvineného týkajúcu sa neprerušenia konania do času rozhodnutia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o jeho žiadosti o zrušenie rozhodnutia podľa § 363 Tr. por., z dôvodu, že podanie návrhu na postup podľa § 363 Tr. por. nebráni pokračovaniu v trestnom konaní a nepredstavuje dôvod na jeho prerušenie.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., a to aj so zreteľom na skutočnosť, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen proti Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší proti Holansku, Visser proti Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al - Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., a síce „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonal. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie [§ 272 ods. 3 Tr. por., § 2 ods. 10 Tr. por., § 2 ods. 11 Tr. por.], a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ [§ 240 ods. 3 veta druhá Tr. por.], alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie [§ 240 ods. 4 veta tretia Tr. por.].

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom - môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. Nevykonanie (svojoľné), pre spravodlivé rozhodnutie dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1

písm. g) Tr. por. môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

K obvineným uplatnenej námietke vo vzťahu k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., dovolací súd uvádza, že obvinený nešpecifikoval žiadny konkrétny dôkaz, resp. vecnú námietku ohľadom toho, že by nebol niektorý z dôkazov vykonaný zákonným spôsobom a takou skutočnosťou nie je namietanie nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, nevykonania určitého dôkazu či nesprávneho vyhodnotenia dôkazov.

V súvislosti s námietkou obvineného o nevykonaní ním navrhnutých dôkazov je potrebné opätovne pripomenúť, že za nezákonnosť nemožno považovať nevykonanie dôkazu, resp. hodnotenie dôkazov zo strany súdu v rozpore s predstavami obvineného. Je plne na úvahe súdu, aby sám rozhodol v okolnostiach prípadu, ktoré dôkazy na zistenie skutkového stavu, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, vykoná, bez ohľadu na to, ktorá zo strán konania ich navrhla.

Vo vzťahu k námietke obvineného, že jeho vec mala byť spojená s trestným konaním vedeným pod ČVS:ÚVTOS-4/19-RK-2023, nakoľko tento skutok sa stal v súbehu, resp. počas dokazovania so skutkom vedeným pod sp. zn. RK-1T/33/2023, dovolací súd v zhode s názorom krajského súdu, ktorý sa s touto námietkou vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia, uvádza, že v danom prípade neboli splnené podmienky na spojenie týchto trestných vecí na spoločné konanie, nakoľko ide o dve samostatné trestné konania, pričom v konaní vedenom pod ČVS:ÚVTOS-4/19-RK-2023 vystupuje obvinený A. D. v procesnom postavení poškodeného.

Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd argumentáciu dovolateľa vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu vyhodnotil ako nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto

dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potrebné rozumieť napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

Pokiaľ ide o namietanie účelovosti výpovedí svedkov a hodnotenia skutkového stavu zisteného súdmi nižších stupňov, najvyšší súd upriamuje pozornosť dovolateľa na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Tr. por., v zmysle ktorého je z dovolacieho prieskumu vylúčené posudzovanie a zasahovanie do správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu veci. Keďže obhajobná polemika s vykonaným dokazovaním je polemikou skutkovou (nakolko o polemiku právnu by šlo v prípade, keby obvinený namietal nie nesprávne zistený skutkový stav, ale jeho nesprávnu právnu subsumpciu), dovolací súd, súc viazaný vyššie zmienenou negatívnou podmienkou dovolacieho prieskumu, uvedené námietky nebol oprávnený preskúmať.

Ďalej, pokiaľ ide o námietky obvineného týkajúce sa nenaplnenia obligatórných znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu a tým nesprávne zisteného skutkového stavu veci, najvyšší súd pripomína, že ide o otázky skutkové, ktoré nie je v dovolacom konaní oprávnený podrobiť svojej prieskumnej právomoci. V súvislosti s uvedeným poukazuje najvyšší súd aj na svoju ustálenú rozhodovaciu činnosť, a síce Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 39/2010, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 3/2011: Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa. Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek doplniť a meniť.

V argumentačnej zhode s vyššie citovaným stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu dôvodí v tejto veci rozhodujúci senát najvyššieho súdu, že uvedené závery možno prijať i o ostatných zložkách skutkovej podstaty trestného činu, keďže všetky (ako určitá imateriálna normatívna kategória) sú len kvalifikačnou reflexiou skutkového deja v normatívnom jazyku, a preto nie je možné v dovolacom konaní skúmať, pod zásterkou namietania nesprávne kvalifikovanej subjektívnej/objektívnej stránky trestného činu, v konečnom dôsledku nesprávnosť súdmi nižších stupňov zisteného a ustáleného skutku.

Dovolací súd má za to, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní vzhľadom na naplnenie všetkých znakov objektívnej a subjektívnej stránky bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu prečinu ublíženia na zdraví upravenú v Trestnom zákone. V tejto súvislosti dovolací súd len odkazuje na odôvodnenie rozsudku okresného súdu a rovnako tak uznesenie krajského súdu, ktoré vo vzťahu k právnej kvalifikácii prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., ako aj vo vzťahu k nesplneniu podmienok na aplikáciu ustanovení o krajnej núdzi, resp. nutnej obrane, považoval za vecne správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnené. Preto dovolací súd vyhodnotil námietku obvineného ako nedôvodnú.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. g), písm. i) Tr. por. nie sú dané, a preto dovolanie obvineného A. D. na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, postupom podľa

§ 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.